

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Naglašavajući da provedba Općeg okvirnog sporazuma za mir i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH), Upravni odbor Vijeća za provedbu mira (Peace Implementation Council – PIC) podsjeća sve strane na njihovu obavezu da u potpunosti poštuju Opći okvirni sporazum za mir, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor ponavlja da entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor podsjeća vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir i da su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obavezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provođenju njegovog mandata u skladu sa Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor podvlači da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor PIC-a naglašava potrebu za punom implementacijom programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira sastali su se u Sarajevu 7. i 8. juna 2022. godine.

Upravni odbor PIC-a sastao se sa predstavnicima civilnog društva i izrazio punu podršku njihovom radu na zagovaranju veće odgovornosti izabраних lidera. Ti lideri nisu ispunili obećanja data svojim biračima da će provesti reforme neophodne za unapređenje evroatlantskih integracija BiH, promoviranje održivog ekonomskog rasta, jačanje vladavine prava i borbu protiv korupcije.

Upravni odbor PIC-a pozdravio je informacije koje su predložili predstavnici EUFOR-a i NATO-a o odvijanju njihovih operacija. Upravni odbor je još jednom naglasio važnost nastavka provedbe punog mandata EUFOR-ove misije ALTHEA kako bi se osiguralo mirno i sigurno okruženje za provedbu civilnih aspekata Općeg okvirnog sporazuma za mir.

S tim u vezi, Upravni odbor PIC-a je konstatirao političku krizu bez presedana koja prijeti stabilnosti i prosperitetu BiH i balkanskog regiona, te pozvao bosanskohercegovačke lidere i institucije na svim nivoima vlasti da potvrde svoju opredijeljenost za suverenu i funkcionalnu BiH. Politički akteri moraju sudjelovati u dobroj vjeri u svim nivoima vlasti i izbjegavati zloupotrebu struktura u okviru podjele vlasti; moraju okončati korištenje retorike i postupaka koji dijele građane BiH; moraju upravljati inkluzivno, na svim nivoima, uz poštovanje svih građana BiH; i moraju raditi zajedno i u saradnji na provedbi reformi neophodnih za osiguranje demokratske i prosperitetne budućnosti BiH u okviru evroatlantske zajednice naroda. Upravni odbor PIC-a naglašava da su svi lideri BiH odgovorni za poštivanje Ustava Bosne i Hercegovine i osiguranje implementacije Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor izražava odlučnost da se angažira sa svim stranama i koristi sve raspoložive instrumente – bilateralne, multilateralne ili u okvirima punog mandata visokog predstavnika – za zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta i multietničkog karaktera BiH, kako

bi se osigurala sigurnost i stabilnost BiH, te da bi se osigurala funkcionalnost i odgovornost svih nivoa vlasti u BiH.

Upravni odbor PIC-a poziva vladajuću koaliciju u Republici Srpskoj (RS) da prekine sve aktivnosti kojima se ugrožavaju državne institucije i krši Opći okvirni sporazum za mir. To uključuje i da se osigura da Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima RS, kojim se otežava pristup zdravstvenoj zaštiti i jedinstvenom ekonomskom prostoru, i koji bi ugrozio usklađivanje BiH sa pravnom stečevinom EU (*EU acquis*), ne stupi na snagu. Također je važno da se ne poduzimaju dalje aktivnosti vezane za nacrt zakona o uspostavi visokog sudskog i tužilačkog vijeća RS.

Upravni odbor PIC-a pozdravlja odluke visokog predstavnika od 12. aprila, kojima je suspendirana primjena Zakona o nepokretnoj imovini koja se koristi za funkcioniranje javne vlasti RS do njegovog razmatranja od strane Ustavnog suda BiH, te proširen opseg zabrane raspolaganja državnom imovinom u cilju usklađivanja sa kasnijim odlukama Suda. Upravni odbor PIC-a također poziva organe vlasti u Federaciji BiH (FBiH) i njenim kantonima da usklade relevantne zakone sa odlukama Ustavnog suda BiH o državnoj imovini. Upravni odbor PIC-a očekuje od organa vlasti na svim nivoima u BiH da u potpunosti implementiraju odluke visokog predstavnika i obustave svaku dalju nezakonitu uknjižbu državne imovine.

Upravni odbor PIC-a daje punu podršku naporima visokog predstavnika da se u okviru Parlamenta BiH pokrene proces za rješavanje pitanja državne imovine u skladu sa odlukama Ustavnog suda BiH. Upravni odbor PIC-a podstiče izabrane predstavnike da se angažiraju u dobroj vjeri na donošenju zakona na državnom nivou kojim će se urediti pitanje raspodjele imovine između države i drugih nivoa vlasti, što je jedan od kriterija iz programa 5+2 za okončanje međunarodne supervizije.

Također, Upravni odbor PIC-a apelira na sve izabrane i imenovane predstavnike u državnim institucijama da omoguće i u potpunosti učestvuju u odlučivanju u ovim tijelima. Upravni odbor PIC-a poziva organe na državnom nivou da ispune svoje zakonske obaveze i usvoje budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2022. godinu, čije usvajanje već odavno kasni, čime će osigurati dovoljno sredstava za institucije BiH, kao što su Oružane snage BiH, kako bi one mogle vršiti svoje funkcije i pružati usluge građanima. Upravni odbor PIC-a poziva organe vlasti u BiH da se ponovo angažiraju na reformama i bez odlaganja implementiraju ključne prioritete iz Mišljenja Evropske komisije. Upravni odbor PIC-a posebno poziva organe vlasti u BiH da bez daljeg odlaganja donesu zakone iz oblasti borbe protiv korupcije na državnom nivou: Zakon o javnim nabavkama, Zakon o sukobu interesa i izmjene i dopune Zakona o visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH.

Upravni odbor PIC-a izražava žaljenje što je odluka Vijeća ministara BiH od 6. juna, kojom se dodjeljuju sredstva Centralnoj izbornoj komisiji (CIK) BiH za organizaciju općih izbora 2022. 2. oktobra, bila kako zakašnjela tako i nedovoljna. S namjerom da se osigura da građani mogu ostvariti svoje osnovno ustavno i demokratsko pravo da biraju svoje izabrane predstavnike, Upravni odbor PIC-a podržava odluke koje je visoki predstavnik donio 7. juna. Njima se osiguravaju dovoljna sredstva kako bi CIK mogao organizirati izbore, a istovremeno daju i trajna systemska rješenja kako bi se osiguralo finansiranje izbora kao i kontinuirano privremeno finansiranje institucija BiH u budućnosti.

Upravni odbor PIC-a poziva sve političke aktere da podrže Centralnu izbornu komisiju BiH u organizaciji općih izbora 2022., da se suzdrže od bilo kakvog političkog pritiska na to tijelo, te da osiguraju blagovremenu provedbu izbornih rezultata na svim nivoima.

Upravni odbor PIC-a izražava žaljenje što političke stranke,

posebno HDZ BiH i SDA, nisu bile u stanju da postignu sporazum o ustavnim i izbornim reformama koje su potrebne da se vrati povjerenje građana, a koje su i zahtjev iz Mišljenja Evropske komisije o aplikaciji BiH za članstvo.

Nepostizanje dogovora o izbornim reformama prije izbora ni na koji način ne opravdava ponovljene pozive političkih stranaka pod okriljem Hrvatskog narodnog sabora (HNS) na institucionalnu i teritorijalnu reorganizaciju BiH. Upravni odbor PIC-a napominje da su svaka retorika ili jednostrane akcije koje narušavaju stabilnost i ustavnu strukturu BiH kao jedne države koja se sastoji od dva entiteta antidejtonski te poziva sve političke stranke da prestanu sa takvim ponašanjem.

Upravni odbor PIC-a osuđuje stagnaciju i nefunkcionalnost u FBiH, uključujući i neimenovanje vlada na nivou Federacije i Hercegovačko-neretvanskog kantona tri i po godine nakon općih izbora 2018., što je ustavna obaveza, dakle samim tim i obaveza iz Općeg okvirnog sporazuma za mir. Štaviše, predsjednik Federacije nije izvršio svoju ustavnu dužnost da imenuje sudije u Ustavni sud Federacije, zbog čega Sud jedva da može funkcionirati, dok je njegovo Vijeće za vitalni nacionalni interes potpuno nefunkcionalno.

U kontekstu predstojećeg obilježavanja godišnjice genocida u Srebrenici, koji se dogodio u julu 1995. godine, Upravni odbor PIC-a napominje da su za taj zločin krivi pojedinci koji su ga počinili, a ne čitave etničke grupe. Međutim, društvo, politički lideri i institucije imaju suštinsku odgovornost da priznaju ono što se dogodilo u Srebrenici i trajnu obavezu da uzimaju u obzir ove i druge nepravde počinjene u ratu u BiH 1992.-1995.

Upravni odbor PIC-a poziva sve strane da promoviraju okruženje koje pogoduje pomirenju. To zahtijeva prihvatanje i priznavanje činjenica, prenošenje istine budućim generacijama, odavanje počasti i sjećanje na sve žrtve bez obzira na njihovu etničku pripadnost, rad na lociranju, pronalaženju i

identifikaciji nestalih, te istragu i krivično gonjenje osumnjičenih koji su na slobodi. Ovo je jedini put u budućnost koja će izliječiti rane BiH i koja garantuje pravedan i trajan mir između djece i unuka onih koji su stradali i poginuli od 1992. do 1995. godine.

Upravni odbor PIC-a pohvaljuje napore gosp. Michaela Scanlana, prvog zamjenika visokog predstavnika i supervizora za Brčko Distrikt, na promicanju poštivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, u suradnji sa članicama Upravnog odbora, ostvarivanju napretka po pitanju programa 5+2, te kreiranju reformske dinamike u Brčko Distriktu.

Upravni odbor PIC-a pozdravlja gospodina Jonathana Mennutija, koji će preuzeti dužnost prvog zamjenika visokog predstavnika i supervizora za Brčko Distrikt.

Upravni odbor PIC-a održat će svoj sljedeći redovni sastanak 6. i 7. decembra 2022. godine.